

Лепканич А.О., Миронюк І.С.

Особливості та структура залученості до мережі Інтернет студентської молоді різних курсів навчання в умовах карантинних обмежень

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна

Lepkanych A.O., Myronyuk I.S.

Features and structure of different courses students' involvement in the Internet usage in the conditions of quarantine restrictions

Uzhhorod National University,
Uzhhorod, Ukraine

anna.lepkanych@uzhnu.edu.ua

Вступ

У сучасних умовах інтенсивно відбувається інформатизація навчального процесу в закладах вищої освіти України. Широка комп'ютеризація та «інтернетизація» суспільства не минули стороною і систему освіти усіх рівнів. Сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерні, електронні, цифрові та Інтернет-технології інтенсивно впроваджуються в навчально-виховний процес. Особливо яскраво на фоні інтенсивного розвитку сучасних технологій виділяється роль глобальної мережі Інтернет і студентська молодь є активним користувачем ресурсів та технологій Інтернет-середовища. Розвиток онлайн-технологій обміну інформацією відкрив нові перспективи удосконалення освітнього процесу, традиційні методи навчання доповнюються новими сучасними формами і методами навчання на основі використання Інтернету, електронно-комп'ютерних мереж і телекомунікаційних засобів. Останні роки найбільш розповсюдженою формою організації освітнього процесу стала саме дистанційна або змішана форма навчання. Вплив Інтернету на сучасну студентську молодь з кожним днем стає все більш помітним і безпосередньо впливає як на міжособистісні стосунки, життєвий простір, так і на навчально-освітній процес [1].

Незважаючи на поширену критику та наявні недоліки, дистанційне навчання досить швидко зайняло значну частку на ринку сучасної освіти. Вчені можуть дискутувати з приводу переваг та недоліків дистанційної освіти та її різновидів, однак, цей вид навчання виявився досить дієвим в умовах глобальних викликів.

На сучасному етапі розвитку науки, досить важливим є розуміння основних переваг дистанційної освіти та пошук засобів нівелювання її недоліків задля впровадження новітньої глобальної парадигми «безперервної освіти» [2].

Сучасне інформаційне суспільство висуває такі основні вимоги до системи освіти, як: формування у студента вміння самостійно знаходити, накопичувати та переосмислювати наукові знання, а також самостійно

орієнтуватися у сучасному інформаційному суспільстві [3]. В свою чергу студенти цифрового покоління: використовують Інтернет для отримання практично всього, що їх цікавить; дивляться виключно те, що вибирають самі; можуть достатньо швидко освоїти будь-яку програму, перенасичені емоційними та візуальними образами, гірше сприймають текстову інформацію [4].

Метою дослідження є визначення рівня та структури залученості до віртуального простору мережі Інтернет студентської молоді в залежності від року навчання здобувача освіти в період дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень.

Матеріали та методи

Для досягнення поставленої мети було використано метод спеціального соціологічного дослідження, медико-статистичний та метод порівняльного аналізу. Основою став метод анонімного опитування з використанням оригінальної анкети, сформованої у сервісі Google-форми. Власне опитувальник містив 15 закритих питань з варіантами відповіді, які були розділені умовно на два блоки: блок питань соціально-демографічної характеристики респондентів та блок питань для оцінки щоденної залученості опитаних до роботи у мережі Інтернет (в годинах на добу) у різні періоди навчання в умовах карантинних обмежень різного рівня, зумовлених епідемією COVID-19. Цільова група дослідження – студенти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» денної форми навчання. Опитування проводилося серед студентів п'яти факультетів шляхом розсилання анкети сформованої за допомогою Google-форми через корпоративні електронні адреси. Розсилання анкет відбулося здобувачам освіти усіх курсів навчання факультетів. Опитування відбувалося в період тимчасового дистанційного навчання в умовах суворих карантинних обмежень: протягом другого тижня листопаду 2021 року. Обробка результатів дослідження проводилася з використанням пакету прикладних програм MS Office 2010 [5].

Результати дослідження та їх обговорення

В результаті проведеного соціологічного дослідження було отримано заповнені опитувальники від 523 здобувачів освіти, серед яких більшість склали особи жіночої статі – 353 студентки, що склало 67,5% респондентів. Загалом у дослідженні представлені представники усіх курсів навчання, хоча частка студентів молодших курсів серед тих, хто надав відповідь на запропоновану анкету переважає. Так, за результатами розподілу респондентів на відповідні групи дослідження за курсами навчання нами було сформовано три групи для

дослідження. I група об'єднала в собі студентів 1-го та 2-го року навчання, II група – включає в себе студентів які навчаються на 3–4 курсі, III група – респонденти старших курсів, а саме студентська молодь, яка навчається в магістратурі. В результаті I група дослідження складає 353 респондента (67,5% опитаних), серед яких 247 це студентки (69,9%), хлопців в даній групі 106 (30,1%), II група опитуваних складає 150 осіб (28,7% від опитаних), з яких 93 учасника – жінки (62%) і 57 – чоловіки (38%). Найменша група в результаті дослідження це група III, до якої увійшло 20 осіб (3,8%), де також переважали дівчата – 13 осіб, що склало 65% представників цієї групи (табл. 1).

Таблиця 1. Розподіл респондентів на групи дослідження за статтю

Стать	Група I (1-2 курс)		Група II (3-4 курс)		Група III (1-2 курс Магістр)		Всього	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Чоловіки	106	30,1	57	38	7	35	170	32,5
Жінки	247	69,9	93	62	13	65	353	67,5
Разом	353	100	150	100	20	100	523	100

Як представлено в табл. 1, більш соціально активними під час опитування виявилися студенти групи I (здобувачі освіти молодших курсів, віком від 17–19 років) та студенти жіночої статі. В той же час, розподіл за статтю респондентів в групах суттєво не відрізняється (табл. 1).

Для досягнення мети дослідження нами окремо було проаналізовано відповіді респондентів на питання щоденного кредиту часу, який проводять опитані в мережі Інтернет («Скільки часу проводите за інтернетом під час дистанційного навчання?») та структуру активностей в мережі («Найбільше часу в інтернеті витрачаєте на: Робота/навчання; Розваги/спілкування в соціальних мережах; Інше»).

За результатами аналізу відповідей на запитання щодо щоденних витрат часу на перебування в мережі Інтернет нами було використано принцип групування респондентів, застосований у інших наших дослідженнях [5]. Отже, за витратами часу в мережі Інтернет було сформовано три основні групи, де група №1 «низька залученість до Інтернету» – це ті респонденти, які вказали, що проводять менше однієї години або 2–3 години на добу в мережі Інтернет, група № 2 «середня залученість до Інтернету» – 4–6 годин на добу та група № 3 «висока залученість до Інтернету» – більше 7 годин на добу. Результати розподілу представників трьох груп дослідження за групами витрат часу в мережі Інтернет наведено в таблиці 2.

Таблиця 2. Розподіл респондентів груп дослідження за групами щоденних витрат часу в мережі Інтернет під час дистанційного навчання

Групи дослідження	Групи витрат часу в мережі Інтернет на добу					
	Група №1 (до 3 годин)		Група №2 (4-6 годин)		Група №3 (більше 7 годин)	
	n	%	n	%	n	%
Група I (n=353)	40	11,3	167	47,3	146	41,3
Група II (n=150)	12	8	64	42,7	74	49,3
Група III (n=20)	2	10	14	70	4	20
Всього (N=523)	54	10,3	245	46,8	224	42,8

Згідно відповідей респондентів, серед студентської молоді груп дослідження лише близько 10% витрачають час в мережі Інтернет під час дистанційного навчання до 3-х годин на добу (від 8% серед старшокурсників бакалаврату до 11,3% студентів молодших курсів). Від 4 до 6 годин щоденно витрачають на перебування в мережі Інтернет трохи менше половини представників I та II груп дослідження (47,3% та 42,7%, відповідно). Звертає на себе увагу, що значна частка студентів як молодших, так і

старших курсів бакалаврату (41,3% та 49,3%) під час дистанційного навчання щоденно перебувають в мережі Інтернет більше 7 годин. Загалом, студентська молодь старших курсів, а саме магістри, є менш інтернет-залучені під час дистанційного навчання, ніж студентська молодь молодших курсів. Отриманні дані важливо оцінити з точки зору відповіді на питання щодо видів діяльності в мережі Інтернет студентської молоді груп дослідження під час дистанційного навчання.

Тому наступний етап дослідження був присвячений аналізу структури активностей в мережі Інтернет здобувачів освіти під час дистанційного навчання. На етапі планування дослідження розглядалась гіпотеза, що в період дистанційного навчання найбільший кредит часу в

мережі Інтернет студентів буде виділено саме на навчання та роботу. В результаті дана гіпотеза підтвердилася, хоча нами відмічено відмінності в групах дослідження в залежності від курсу навчання опитаних здобувачів освіти (табл. 3).

Таблиця 3. Розподіл респондентів груп дослідження за відповідями на питання щодо переважних витрат часу за видами активності в мережі Інтернет під час дистанційного навчання

Групи дослідження	Основні активності за обсягом витрат часу (годин) на добу в мережі Інтернет					
	переважає «Робота/навчання»		Переважає «Розваги/спілкування в соціальних мережах»		переважає «Інше»	
	п	%	п	%	п	%
Група I (n=353)	218	61,8	101	28,6	34	9,6
Група II (n=150)	103	68,6	32	21,3	15	10
Група III (n=20)	14	70	4	20	2	10
Всього (N=523)	335	64,1	137	26,2	51	9,8

Загалом структура основних витрат часу в мережі Інтернет в усіх групах дослідження є ідентичною. Так, більшість опитаних визначають основним видом діяльності в мережі Інтернет під час дистанційного навчання саме навчання або роботу (335 респондентів, 64,1% опитаних). Перевагу розвагам або спілкуванню в соціальних мережах надають 26,2% опитаних здобувачів освіти. Звертає на себе увагу, що частка студентів, які визначають пріоритетним навчання або роботу зростає в залежності від курсу навчання (від 61,8% опитаних студентів молодших курсів до 70% серед студентів магістерських програм). З цією ж закономірністю спостерігається зменшення пріоритетності витрат часу на розваги і спілкування в соціальних мережах (табл. 3).

Перспективи подальших досліджень полягають у аналізі інтернет-залученості під час суворих карантинних обмежень в період дистанційного навчання та вплив карантинних обмежень на стан здоров'я студентської молоді в період дистанційного навчання.

Висновки

Проаналізувавши все вище сказане можна зробити наступні висновки: як показали результати дослідження більш соціально активними під час дистанційного навчання та карантинних обмежень виявилися студенти молодших курсів, а саме дівчата – здобувачі освітнього ступеня бакалавр (67,5% осіб, що прийняли участь в дослідженні). Загалом, студентська молодь старших курсів – магістри є менш залучені до перебування в мережі Інтернет у період дистанційного навчання, ніж студенти молодших курсів, а саме бакалаврату: лише 20% студентів магістерських програм щоденно перебувають в мережі інтернет 7 і більше годин, серед студентів бакалаврату таких від 41,3% серед представників молодших курсів до 49,3% старших курсів. Гіпотеза, яка розглядалась щодо переважання витрат часу в мережі Інтернет в період суворих карантинних обмежень студентської молоді на навчання та роботу підтвердилася – це відмітили 64,1% опитаних (335 респондентів). Слід визнати що кількість студентів, які визначають пріоритетним навчання або роботу в мережі Інтернет зростає в залежності від курсу навчання.

Література

1. Ржевський Г.М. Вплив інтернет-середовища на навчальну діяльність студентської молоді в сучасних умовах. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ». ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ. 2018. № 1 (15): С. 48-55.
2. Рахімова О. К. Дистанційне навчання: переваги і недоліки. Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця, 2020. С. 157-158.
3. Опанасенко В. Дистанційне навчання як шлях модернізації системи вищої освіти України. Дидаскал. 2017; № 17: С. 284-289.
4. Рибалко О.В., Твердохлебова А.С. Особливості онлайн-навчання студентів. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. 2017; Ч. III: С. 75.
5. Лепканич А.О., Миронюк І.С. Оцінка рівня залученості до інтернету студентської молоді в період карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19. Україна. Здоров'я нації. 2022; №1 (67): С. 22-26.

References

1. Rzhavskiy H.M. Vplyv internet-seredovyshcha na navchalnu diialnist studentskoi molodi v suchasnykh umovakh. Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya «PEDAGOGIKA I PSYKHOLOGIYA». PEDAGOGICHNI NAUKY. 2018. № 1 (15): S. 48-55.
2. Rakhimova O. K. Dystantsiine navchannia: perevahy i nedoliky. Aktualni problemy filolohii ta metodyky vykladannia inozemnykh mov u suchasnomu multylinhvalnomu prostori: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii. Vinnytsia, 2020. S. 157-158.
3. Opanasenko V. Dystantsiine navchannia yak shliakh modernizatsii systemy vyshchoi osvity Ukrainy. Dydaskal. 2017; № 17: S. 284-289.
4. Rybalko O.V., Tverdokhliebova A.S. Osoblyvosti onlain-navchannia studentiv. Informatsiini tekhnolohii: nauka, tekhnika, tekhnolohiia, osvita, zdorov'ia. 2017; Ch. III: S. 75.
5. Lepkanych A.O., Myroniuk I.S. Otsinka rivnia zaluchenosti do internetu studentskoi molodi v period karantynnykh obmezhen, poviazanykh z pandemiieiu COVID-19. Ukraina. Zdorovia natsii. 2022; №1 (67): S. 22-26.

Дата надходження рукопису до редакції: 11.05.2022 р.

Метою дослідження є визначення рівня та структури залученості до віртуального простору мережі Інтернет студентської молоді в залежності від року навчання здобувача освіти в період дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень

Матеріали та методи. Використано метод спеціального соціологічного дослідження, медико-статистичний та метод порівняльного аналізу. Основою став метод анонімного опитування з використанням оригінальної анкети, сформованої у сервісі Google-форми, студентів ДВНЗ «УжНУ» очної форми навчання.

Результати. Серед студентської молоді лише близько 10% витрачають час в мережі Інтернет під час дистанційного навчання до 3-х годин на добу), від 4 до 6 годин щоденно витрачають на перебування в мережі Інтернет трохи менше половини представників студентів бакалаврату молодших і старших курсів (47,3 та 42,7%, відповідно). Звертає на себе увагу, що значна частка студентів як молодших, так і старших курсів бакалаврату (41,3 та 49,3%) під час дистанційного навчання щоденно перебувають в мережі Інтернет більше 7 годин. Лише 20% студентів магістерських програм щоденно перебувають в мережі інтернет 7 і більше годин. Структура основних витрат часу в мережі Інтернет в усіх групах дослідження є ідентичною. Так, більшість опитаних визначають основним видом діяльності в мережі Інтернет під час дистанційного навчання саме навчання або роботу (335 респондентів, 64,1% опитаних) і частка таких зростає в залежності від курсу навчання.

Висновки. Рівень залученості до перебування в мережі Інтернет під час дистанційного навчання має відмінності в залежності від курсу навчання опитаних здобувачів освіти, у студентів старших курсів він нижче. Структура основних витрат часу в мережі Інтернет в респондентів усіх курсів навчання є ідентичною. Більшість опитаних визначають основним видом діяльності в мережі Інтернет під час дистанційного навчання навчання або роботу.

Ключові слова: студентська молодь, дистанційне навчання, залученість до мережі Інтернет.

The purpose of the study is to determine the level and structure of the student youth's involvement in the virtual space of the Internet depending on the year of study of the applicants within the period of distance learning in quarantine restrictions

Materials and methods. The method of special sociological research, the medical-statistical and the method of comparative analysis have been used in the study. The basic method which lies in the study is the method of anonymous survey of full time students using the original questionnaire, formed in the service of Google-form.

Results. Among the surveyed students, only about 10% spend up to 3 hours per day using the Internet during distance learning), the undergraduate students of junior and senior courses spend from 4 to 6 hour (that makes up a little less than half, 47.3 and 42.7%, respectively). We must admit that a significant proportion of undergraduate and graduate students (41.3 and 49.3%) spend more than 7 hours a day on the Internet during distance learning. Only 20% of master degree students spend 7 hours or more online every day. The structure of the amount of time spent on the Internet is identical among all study groups of students. Thus, the majority of respondents point out that the main type of activities performed online during distance learning is either studying or work (335 respondents, 64.1% of respondents) and the quantity is growing depending on the course of study.

Conclusions. The level of involvement in the Internet network during distance learning varies depending on the course of study of the surveyed students; it is lower among undergraduate students. The structure of the amount of time spent on the Internet for respondents of all courses is identical. The majority of respondents single out work and studying as the main activities performed online.

Key words: student youth, distance learning, involvement in the Internet.

Конфлікт інтересів: відсутній.
Conflicts of interest: absent.

Відомості про авторів

Лепканич Анна Олександрівна – аспірант кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000.
anna.lepkanych@uzhnu.edu.ua.

Миронюк Іван Святославович – доктор медичних наук, професор, декан факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000.
ivan.mironyuk@gmail.com.